

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3503/2024
19.03.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић, Весне Мاستиловић, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Вера Пауновић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Високи савет судства, Основни суд у Параћину, коју заступа Државно правобранилаштво, са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1464/24 од 24.04.2024. године, у седници одржаној 19.03.2025. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1464/24 од 24.04.2024. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1464/24 од 24.04.2024. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 761/23 од 11.07.2023. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновни поступак.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиле за накнаду трошкова ревизијског поступка.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1464/24 од 24.04.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 761/23 од 11.07.2023. године, којом је усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да тужили, на име трошкова превоза за долазак и одлазак са рада, на релацији ... – ... – ... и ... – ... – ..., за период од марта 2018. године закључно са јуном 2019. године, исплати 894.900,00 динара, односно одређене појединачне месечне износе, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, као и да јој на име накнаде трошкова парничног поступка исплати 240.600,00 динара. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Тужила је поднела одговор на ревизију.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ...10/23, у даљем тексту: ЗПП), Врховни суд је, имајући у виду ревизијске наводе, одлуке Врховног суда о праву на накнаду трошкова превоза за долазак и одлазак са рада и правни став усвојен на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда 05.04.2016. године, оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији, ради уједначавања судске праксе, па је применом члана 404. ЗПП одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је 2010. године изабрана за судију Основног суда у Параћину и распоређена да судијску функцију обавља у Судској јединици у Решењем тужене од 01.04.2014. године утврђено јој је право на накнаду трошкова превоза за долазак и одлазак са рада у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском односно међуградском саобраћају, која јој се од тада обрачунава и исплаћује. Ово решење је стављено ван снаге решењем Основног суда у Параћину од 27.09.2022. године. Тужила од 03.05.2001. године има пријављено пребивалиште у ..., у улици ... бр. ..., а Уговором о купопродаји стана од 29.08.2014. године стекла је власништво на двособном стану у пословно-стамбеној згради у ..., у улици ... бр. ..., укупне површине 70,69 м². Тужљина мајка има кућу у ..., у ... бр. По захтеву тужене покренут је поступак провере чињенице сталног становања тужиле, који је решењем Дирекције полиције ПУ у Бору, ПС у ... од 06.07.2021. године обустављен и утврђено да тужила станује на адреси на којој има пријављено пребивалиште у ..., у улици ... бр. ..., на којој адреси су полицијски службеници затекли тужилу приликом вршења провере, а која чињеница је утврђена и оценом исказа тужиле и саслушаних сведока. Из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке Љубомира Јанковића од 18.03.2021. године и његовог изјашњења од 09.11.2021. године, утврђено је да тужилу за период од марта 2018. године закључно са јуном 2019. године није исплаћена накнада трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада у укупном износу од 894.900,00 динара. Приликом обрачуна накнаде превоза за долазак и одлазак са рада коришћене су цене појединачних карата за релацију ...-...-..., аутопревозника „Ниш Експрес“ и за релацију ...-...-..., аутопревозника „Еуролин“ Параћин, јер на релацији ...-...-... не постоји директна аутобуска линија, па ни постоји могућност куповине претплатне карте. Удаљеност између ... и ... је већа од 200 км у једном правцу.

На овако утврђено чињенично стање, нижестепени судови су применили материјално право из одредби Закона о раду, Уредбе о накнадама и другим примањима изабраних и постављених лица у државним органима, Уредбе о накнади трошкова и отпремнина државних службеника и намештеника и Закона о облигационим односима, цитираних у образложењу побијане пресуде и оценили да је тужбени захтев основан.

По оцени Врховног суда, основано се ревизијом указује да је погрешно примењено материјално право, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Из одредби Закона о раду и Уредбе о накнадама и другим примањима изабраних и постављених лица у државним органима произлази право запослених на накнаду стварних и оправданих трошкова превоза за долазак и одлазак са рада, чија је висина лимитирана чланом 3. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника, ценом појединачних месечних карата у градском, приградском, односно међуградском саобраћају.

У конкретном случају, према до сада утврђеном чињеничном стању, тужила живи у ..., где има пријављено место пребивалишта, а ради у ..., где има стан у свом власништву, при чему је удаљеност између ... и ... већа од 200 км у једном правцу, а не постоји директна аутобуска линија. Нижестепени судови су оценили да тужилу припада право на месечну накнаду трошкова превоза на релацији ...-...-... и ...-...-..., у висини цене дневне повратне карте овлашћених аутопревозника за међуградски превоз, јер тужила свакодневно путује ради доласка на посао на релацији ...-...-... и назад са посла до куће.

Према правном ставу усвојеном на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда 05.04.2016. године, ако послодавац није утврдио општим актом услове и критеријуме за превоз запослених од места становања до посла, право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са посла имају сви запослени, осим ако би по разумној оцени такав захтев био очигледно неоснован.

Следом наведеног, одлука о основаности тужбеног захтева зависи од чињеница сваког конкретног случаја, јер се мора спречити злоупотреба овог права која може да настане ако накнаду трошкова тражи запослени који те трошкове и нема. По оцени Врховног суда, за правилну одлуку о тужбеном захтеву било је потребно утврдити, а што су нижестепени судови пропустили да учине, какав је био режим рада тужиле и присуство на раду у спорном периоду, које је превозно средство тужила користила за долазак и одлазак са рада, да ли је презентирала рачуне за гориво ако је долазила сопственим превозом, односно аутобуске карте ако је путовала аутобусом у међуградском саобраћају, ценећи при томе да ли је било објективно могуће да тужила свакодневно путује на релацији између места становања и места рада и назад, имајући у виду раздаљину и временски период путовања између места становања и места рада, а што је ради присутности на раду било неопходно, код чињенице и да је тужила власник стана у Од наведених чињеница зависи да ли су трошкови које је тужила у утуженом периоду имала били стварни и оправдани, односно да ли је по разумној оцени такав захтев основан, а терет доказивања истих, у смислу члана 228. и 231. ЗПП, сноси тужила.

Из наведених разлога нижестепене одлуке се за сада не могу прихватити као правилне, па је Врховни суд, применом члана 416. став 2. ЗПП, одлучио као у ставу другом изреке. У поновном поступку првостепени суд ће, имајући у виду примедбе из овог решења, поновном оценом изведених писаних доказа и исказа тужиле и саслушаних сведока, потпуно утврдити чињенично стање и правилном применом материјалног права о тужбеном захтеву донети нову и закониту одлуку.

Тужили не припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка, јер састав одговора на ревизију није била нужна радња за одлучивање у ревизијском поступку, па је применом члана 165. ЗПП одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**